

گزیده‌هایی از راديو آزادی

بازداشت چهره‌های برجسته صنعت پهپاد روسیه و داغ شدن بحث فساد در زمان جنگ

راديو اروپای آزاد/راديو آزادی

۲۴/مرداد/۱۴۰۵

نمونه‌ای از پهپاد و میپایر اوکراینی که روسیه هنوز موفق به ساختن آن نشده است

دو پرونده پرسروصدا در صنعت پهپادی روسیه، که در هر دو آن‌ها پای محصولاتی در میان است که پیش‌تر به ولادیمیر پوتین معرفی شده بودند، بحث درباره فساد در صنایع نظامی این کشور را بار دیگر داغ کرده است.

در تازه‌ترین مورد، دو مدیر شرکت «درون سولوشنز» روز هفتم مرداد بازداشت شدند. این اتفاق کمتر از دو ماه پس از بازداشت والری کوستوف، میلیارد روسی و مالک یک شرکت بزرگ فعال در صنعت پهپاد، رخ داده است.

هر دو پرونده با اتهام‌های مالی و کلاهبرداری ارتباط دارند و به‌ویژه در میان وبلاگ‌نویسان حامی جنگ روسیه بازتاب گسترده‌ای پیدا کرده‌اند؛ چهره‌هایی که می‌گویند فساد و سوءمدیریت یکی از عوامل تضعیف توان نظامی روسیه در جنگ اوکراین است.

شرکت «درون سولوشنز» در ماه آوریل پهبادی به نام «آیست»، به معنای «لک لک»، را به ولادیمیر پوتین معرفی کرده بود. این شرکت می‌گفت این پهباد برای انتقال تجهیزات پزشکی و دیگر محموله‌ها طراحی شده است.

اما اکنون هر دو مدیر این شرکت با اتهام کلاهبرداری روبه‌رو هستند و در صورت محکومیت ممکن است تا ۱۰ سال زندانی شوند.

جزئیات پرونده هنوز روشن نیست، اما بازداشت این دو نفر به سرعت واکنش رقبای فعال در صنعت پهباد روسیه را به دنبال داشت.

دمیتری ترتیاکوف، مدیر شرکتی که ادعا می‌کند نخستین پهباد روسیه مجهز به هوش مصنوعی داخلی را ساخته، پس از این بازداشت‌ها نوشت که صنعت هوانوردی بدون سرنشین روسیه «پر از افرادی است که هیچ تجربه‌ای در هوانوردی ندارند».

او افزود مشکل اصلی این صنعت «فقدان کامل حرفه‌ای‌گری، دروغ‌گویی و ظاهرسازی کسانی است که آن را اداره می‌کنند».

از کارخانه مایونز تا صنعت پهباد

پرونده دوم به والری کوستوف مربوط است؛ تاجری که پیش از ورود به صنعت پهباد بیشتر به دلیل فعالیت در تولید مایونز شناخته می‌شد.

او در سال ۲۰۲۳ شرکت «حمل‌ونقل آینده» را در شهر تولیاتی که یکی از مراکز اصلی خودروسازی روسیه در حدود ۸۰۰ کیلومتری مسکو است، راه‌اندازی کرد.

وبسایت این شرکت هنوز تصاویر بازدید ولادیمیر پوتین از کارخانه در ژانویه ۲۰۲۵ را در صفحه اصلی خود دارد. پوتین در آن دیدار گفته بود روسیه باید تا سال ۲۰۳۰ به یکی از پیشگامان جهان در نوآوری‌های فناوریانه در زمینه سامانه‌های هوایی بدون سرنشین تبدیل شود.

اما مقام‌های قضایی اکنون می‌گویند شرکت کوستوف پهبادهای ساخت چین را خریداری و آن‌ها را به عنوان محصولات ساخت روسیه معرفی می‌کرده است.

کوستوف به اختلاس از بودجه دولتی اختصاص یافته به تحقیق و توسعه متهم شده و چند مدیر ارشد دیگر شرکت نیز تحت پیگرد قرار گرفته‌اند. دادستان‌ها می‌گویند زیان وارد شده به بودجه دولت در این پرونده حدود ۱۰۵ میلیون دلار بوده است.

وبلاگ‌نویسان حامی جنگ روسیه حتی ادعا کرده‌اند کوستوف از هر پهبادی که از چین خریداری و سپس به وزارت دفاع روسیه می‌فروخت، حدود ۸۳ هزار دلار سود به دست می‌آورد.

حامیان جنگ، خشمگین از فساد

ایوان فیلیپوف، روزنامه‌نگار روس تبعیدی که کانال‌های تلگرامی طرفدار کرملین و جنگ را دنبال و تحلیل می‌کند، می‌گوید مقابله با فساد به یکی از موضوعات اصلی این گروه از وبلاگ‌نویسان تبدیل شده است.

او به شبکه «کارت تایم» در رادیو اروپای آزاد/رادیو آزادی گفت: «بزرگ‌ترین مبارزان با فساد در روسیه امروز وبلاگ‌نویسان حامی جنگ هستند. آن‌ها معتقدند روسیه به دلیل فساد در حال باختن جنگ است.»

با این حال، انتقاد از فساد یا نحوه اداره جنگ برای برخی از این چهره‌ها بی‌هزینه نبوده است.

شماری از وبلاگ‌نویسان موسوم به «زد»، که از تهاجم روسیه به اوکراین حمایت می‌کنند، پس از گزارش دربارهٔ فساد در نیروهای مسلح یا انتقاد از عملکرد فرماندهان بازداشت شده‌اند.

فیلیپوف می‌گوید انتشار هر خبر تازه دربارهٔ فساد، به‌ویژه در ارتش، خریدهای دولتی و صنایع دفاعی، واکنش بسیار تند این گروه را برمی‌انگیزد.

رقابت پهبادی با اوکراین

پهباده‌ها در جریان جنگ اوکراین به یکی از مهم‌ترین ابزارهای نظامی دو طرف تبدیل شده‌اند.

روسیه در مراحل اولیهٔ جنگ از نظر برخی فناوری‌های پهبادی از اوکراین عقب‌تر بود و برای جبران این فاصله هزاران پهباد شاهد و فناوری مرتبط را از ایران دریافت کرد. مسکو سپس تولید داخلی پهباد را به‌طور گسترده افزایش داد.

امروزه پهبادهای روسی به‌طور مرتب شهرهای اوکراین را هدف قرار می‌دهند و واحد «روبیکون» ارتش روسیه، که در توسعه و خرید فناوری‌های جدید پهبادی فعالیت دارد، خسارات قابل‌توجهی به نیروهای اوکراینی وارد کرده است.

با این همه، منتقدان و حتی برخی حامیان جنگ در روسیه معتقدند اوکراین همچنان در بخش‌هایی از فناوری پهبادی برتری دارد.

یکی از نمونه‌هایی که در بحث پروندهٔ کوستوف مطرح شده، تلاش ناموفق شرکت او برای ساخت نمونه‌ای روسی از پهبادهای «ومپایر» اوکراین است.

سربازان روسی این پهبادهای بزرگ اوکراینی را «بابا یاگا» می‌نامند که نام جادوگری در افسانه‌های اسلاو است.

به‌گفتهٔ وزارت دفاع اوکراین، پهباد ومپایر قادر است محموله‌ای ۱۵ کیلوگرمی را تا فاصلهٔ ۲۰ کیلومتری حمل کند و از مقاومت بالا در برابر جنگ الکترونیک و دوربین مناسب عملیات روز و شب برخوردار است.

الکسی چادایف، از مفسران حامی جنگ روسیه، دربارهٔ تلاش شرکت کوستوف برای ساخت نمونهٔ مشابه نوشت: «اگر این پهباد خوب پرواز می‌کرد، ارتش روسیه می‌توانست بابا یاگای خودش را به‌صورت انبوه تولید کند. اما پرواز نکرد.»

آندری بلوسوف، وزیر دفاع روسیه، نیز در جلسه‌ای در ماه ژوئن ارزیابی مثبتی از این محصول نداشت و به پوتین گفت که این پهباد «محصول چندان باکیفیتی نیست».

این مطلب بخشی از:

گزیده‌هایی از رادیو آزادی

تهاجم روسیه به اوکراین

فراتر از خبر

بایگانی

جهان